

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap reggel.
Előfizetések és hirdetések Kollár A. könyvkereskedésében
vétetnek fel.

Felelős szerkesztő:
NEMES JÓZSEF dr.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 k. 50 f.
Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Tisza István lemondása.

Baja, 1917. május 26.

A magyar belső politika válsághoz jutott: gróf Tisza István miniszterelnök és a kormány lemondott. A válságnak ütközőpontja — a választójogi kérdés. Az ország nagy ehatározás előtt áll. Döntenie kell a felett, hogy magyar választójogot akar-e vagy általános, egyenlő, tehát radikális választójogot. A lemondott miniszterelnök a pártjához intézett bucsubeszédében hitbuzgó fanatizmussal hirdette, hogy a választójogi radikalizmus végveszedelmet jelent a dinasztiaira és az országra nézve. Mert leszoritja a magyar intelligenciát arról a vezető szerepről, amely ezt az országot az év viszontagságai között föntartotta. Ez a bucsubeszéd a nagy magyar államférfiu programbeszéde. Sőt riadó a magyar nemzethez, hogy siessen a trónnak és a magyar nemzetnek a megmentésére. Mi tehát nem bucsuztatjuk a lemondott miniszterelnököt és nem bucsuzunk Tisza

István gróftól. A magyar nemzet csak az ő távozásának pillanatában látja azt a nagy veszteséget, amit a távozása a hazának jelent. Mert pártkülömbőség nélkül minden magyar ember egyetért abban, hogy a három esztendő háboru alatt szerencse volt és áldás, hogy nehéz és válságos napokban ilyen erős a nemzet jövőjében fanatikusan bizó ember állt a kormány élén. Szövetségeseink előtt, a semlegesek előtt, ellenségeink előtt ő volt a magyar nemzeti politika, a magyar hűség, a magyar helytállás, a magyar erő representánsa. Az egész világ előtt ő volt ennek a monarchiának representatív államférfia. Ő hirdette ennek az ősi államszervezetnek történelmi hivatottságát, élethez való jogát és tengeri ellenségek dühös támadásai közepette ő volt az a szilárd pont, ahová megnyugvással tekinthetünk. Felejthetlen és történelmi érdeme, hogy a háboru legirtóbb, legvéresebb válságain át biztos kézzel vezette a magyar állam kapuját, hogy a magyarság és a magyar

állam érdekeinek hű és bátor képviselője volt Ausztria felé és szövetségeseink felé; hogy az ő nemzetközi viszonylatban is ragyogó presztizsa, súlyos tekintélye olyan befolyást biztosított a magyarságnak, a vajdó Európa jövőjének alakulásában, amilyen a nemzet áldozatának, helytállásának, katonáink hősiességének megfelelt. S az ő felelősségérzete, égő lelkiismeretessége megnyugvás volt az egész ország számára a háboru és külső politika kérdéseiben. Ezt még belső politikájának ellenségei is elismerték és sokat gondolnak azok erre, akik nem állottak vele egy zászló alatt.

A belső politikában is ő volt a magyar nemzeti álláspont legfanatikusabb védője.

A választójognak radikális irányban való kiterjesztését lelkevel, szívével, minden hazafias érzésével ellenezte, mert a radikalizmus, a felekezeti, nemzetiségi és közjogi demagogia tönkretenné, elpusztítaná az ezeréves magyar nemzetet.

TÁRCA.

Műérzék-műalkotás.

— A »Bajai Hirlap« eredeti tárcija. —
Irtá: Kun Imre.

A műérzék kétféle: pozitív és negatív. Pozitív a művészi, aki alkot, negatív a műértő, aki a műalkotásokat élvezni tudja. A művész a lelkében élő gondolatokat, eszméket fejezi ki a saját nyelvén: szavakkal, hangokkal, színekkel vagy plasztikában, — hurokat pendit meg, melyek a műértő közönség szívében rezonálnak.

A műérzék velünk született sajátosság, mely abban nyilvánul meg, hogy felismerjük a szépet (szépérzéknek is nevezik) és belső örömet, meglepedést, lelki gyönyört és kielégülést okoz. Szépérzékünket azonban elsajátíthatjuk és fejleszthetjük olvasás, tanulás és szemlélődés által is. Ha sok zenei művet hallgatunk, sok képet nézünk, magától fejlődik ez az érzékünk. A modern pedagógia túzi ki feladatának a művészi nevelést, amely egyedül alkalmas a harmonikus és ideális szép élet megvalósításához.

Műérzék segítségével alkotja a művész a művét, és itéli meg a műértő a műalkotást.

A műalkotás célja szépet teremteni, illetőleg bennünk a szép érzetét felkelteni. A művészi szép nagyon tág és elvont fogalom. A filozófiai meghatározás, hogy »szép minden,

ami tetszik« is e mellett szól. Az egyén szempontjából tényleg az a szép, ami neki tetszik, művészi szempontból csak az, amit a műbírálok szépnek tartanak, tehát amelyek az illető művészeti ág széptani törvényeinek megfelelnek. A művészi szép tág fogalmát egypár példával akarom illusztrálni:

Fenségesen szép: Michel Angelói Mózes, Rodin: Penseurje; mindkettő az emberi erő, méltóság és hatalom fenséges kifejezése egy antik és egy modern mester kezéből, vagy Wagner: Götterdämmerungja, mely kiemel a mindennapi gondolkodásból, fel a felső régiókba, titáni, isteni erő megnyilvánulása hangokban. Beethoven néhány szonátáit brüsszeli csipkéhez hasonlítja egy műkritikusa; Debussy és Hubay költeményei és szimfoniái meg a gyermek, virág és természet kultuszát hirdetik. Rembrandt: Éjjeli őrsége, Munkácsy: Éjjeli csavargója megrázó, fenséges a maga komorságával, belső tartalmával. Tizián és Csók aktjai a női test himnuszai, Szinyei képei a napfény imádása. Dante: Divina komédiája, Göthe: Faustja, Madách: Ember tragédiája grandiózusak egy egész életet, egész világot felölelő tartalmukkal. Mindezek a művészi szépnek különféle, de egyaránt nevezetes példái.

A hiresebb műalkotások nem készülhetnek megrendelésre, hanem a művész öntudatlan megnyilvánulásai. Egy tárgy, egy-egy vonal látása, egy hang hallása asszociáció útján leggyakrabban megteremtője egy nagy műalko-

tásnak. Eklatáns példa erre a mi Munkácsynk, aki sohasem tudott számot adni képei keletkezéséről, és a kérdésekre »miért tette az egyik alakját feljebb, a másikat lejjebb? — meglepetve válaszolta — »mert úgy jött az ecsetemre«. Egy másik példa: Munkácsy: Honfoglalása, amely megrendelésre készült és a mester a legszebbnek és minden eddigi képével nagyszerűbbnek akart megcsinálni. Csaknem hét évig dolgozott rajta, átdolgozta többször és még sem sikerült tökéleteset alkotnia. Zichy: »Ábránd a festékesládá mellett« egy pár perc műve. Festékes ládát rakta elé és pár pernyi terminust kapott egy festmény elkészítésére. Gondolkodás nélkül fogott a munkához. Bemártotta ecsetjét a festékekbe és egymásután jöttek elő: a fehérből egy királyleány, a feketéből királynő, a pirosból bakó, tarkából bohóc stb. . . .

A művész megnyilvánulását nem kell kritika nélkül szépnek elfogadnunk, de ha elfogulatlanul akarunk ítélkezni és tökéletesen akarjuk élvezni a művészi szépet benne, akkor bele kell mélyednünk a művész életének tanulmányozásába, át kell érezni azt a fáradságos töprengő, gondolkozó munkát, amit egy nagyobb mű előállításához; ha figyelembe vesszük a körülményeket, amik inspirálták, a célt, amit kifejezni akar, az eszközt, a technikát, amivel dolgozik, akkor hamar feltárul előttünk a művészi szép a maga teljességében és gyönyörködni tudunk alkotásaikban.

Az ezeréves magyar alkotmány nem idegen talajból fakadt és nem külföldi alkotmányoknak a szolgálai mása, hanem a magyar nemzet történelmi fejlődésének a produktuma. Vér a nemzet vére és hus a nemzet husából. A magyar nemzet nem fut idegen lidércfény után, és alkotmányát a saját életviszonyainak megfelelőleg és egyedül a saját létfenntartásának szempontjaiból vezetve kívánja berendezni és fejleszteni.

S a magyar belső politika elkövetkezendő válságos napjaiban minden magyarnak erre kell gondolnia. Az ország érdeke mindenek fölött való és amikor Tisza István gróftól, a lemondott magyar miniszterelnöktől bucsuzunk, nem bucsuzunk egyszermind Tisza István gróftól, a nemzet providenciális nagy államférfiától . . .

Adakozzunk a hadbavonult

katonáink hozzátartozóinak társadalmi uton való segélyezésére.

Baján a hadbavonult katonák nyolc éven felüli családtagjai napi 68 fillér, nyolc éven aluliak pedig napi 34 fillér államsegélyt kaphatnak. Azt hisszük felesleges bővebben fejtegetni, hogy a mai viszonyok mellett azok a családok, ahol a feleség betegsége, vagy kis gyermekei miatt dolgozni nem képes és kizárólag az államsegélyre vannak utalva, a legnagyobb nyomornak és nélkülözésnek vannak kitéve.

Hála városunk közönsége nemesszívű adozatkészségének, a hatóságnak ilyen esetekben mindig módjában állott az államsegély mellett az arra feltétlenül rászoruló családokat külön is segélyezni. Az immár harmadéve dúló világháború alatt örömmel tapasztaltuk, hogy városunkban igen nagy számmal vannak olyanok, akik minden alkalmiakkal készséggel sietnek adományokkal a szükségét szenvedő embertársaik nyomorának enyhítésére. Ez a tapasztalat bátorít bennünket arra, hogy miután a fenti célra összegyűlt segélyalapunk kiapadó feiben van, újból kérelemmel forduljunk városunk nemesen gondolkodó lakosságához, hogy adományokkal tegyék nekünk lehetővé, hogy hadbavonult katonáink olyan helyzetben lévő családjaikat, akik a legnagyobb nélkülözésnek lennének kitéve, ha az államsegély mellett más segélyben részesülhetnének: — továbbra is az u. n. társadalmi segélyalapról segélyezhessük.

Tekintettel arra, hogy a polgármester által erre felkért és kellő szociális érzéssel bíró urak a szükséges puhatolások eszközölését készséggel vállalták; mindenki azon biztos tudatban róhatja le adományát, hogy az csakis olyanoknak fog jutni, akik arra feltétlenül rá vannak utalva.

Az adományokat kérjük a polgármester Urhoz juttatni. A nemes célra adott legesélyesebb összeget is köszönettel veszünk és hirtalpig nyugtatunk.

Baja város Hadsegélyző Hivatala.

— **Jótekonny adomány.** Özv. Natti Józsefné 600 koronát adományozott a hajdösszeűtközés folytán szerencsétlenül jártak és a hadiárvák családtagjai segélyezésére. A hadbavonult katonáink hozzátartozóinak segélyezésére Schwarz József 100 K, N. N. 500 K, N. N. 100 K juttatott a polgármesteri hivatalhoz.

A „Bajai Hirlap“ telefonjelentése.

Budapestről jelentik ma lapunknak:

Bécs: Illetékes helyről jelentik, hogy a kormányválságot sürgősen és radikálisan oldják meg. József főhercegnek sikerülni fog a kormányválságot megoldani. Ha ez nem sikerül, Andrassy koncentrációs kabinetet alakít a függetlenségi és munkapárttal. Ha ez sem sikerül, akkor új választást rendelnek el.

*

Berlin: A német admirális jelentik, hogy az atlanti és északi tengeren újabban 19200 tonnát süllyesztett el.

*

Pétevár: Az ideiglenes kormány az antant nagyköveteivel közölte, hogy az antanttal kötött összes szerződéseket felbontja.

*

Budapest: Buzást kötél általi halálra ítélte a hadosztály bíróság.

*

Bécs: Az ítélő bíróság királyi kegyelemre ajánlotta Adlert, hogy kötél általi halálbüntetése életfogytiglani fegyházra változtassák át.

*

Budapest: József főherceg ma tárgyalta Tiszával, Berzeviczyvel és Návayval. József főherceg kijelentette, hogy nem vállalja a megbízást a kormány alakításra és visszamegy a frontra.

Levél a frontról.

Érdekes levelet kapott Bárdos József dr. ciszterci tanár az orosz fronton harcoló egyik hős hadnagytól, aki több társával az itteni főgimnázium növendéke volt s most a front nyugalmasabb napjait arra használja fel a vitéz tiszt, hogy az ottani katonai életéről és élményekről számol be egy kedvesen írt levélben, melynek tartalma a következő:

1917. május 13.

Kedves Tanár Ur!

Ragyogó, verőfényes májusi vasárnap délután van. A kis falu, ahol most vagyunk, még csendesebb, mint máskor. Kis szobám nyitott ablakán minduntalan betolakszik egy-egy dög, nem bántom. Otthon idegessé tett volna, itt, furcsa tán, de szinte jól esik egy kis változatosság. Még ezt a levelet betejezem s aztán megnézem, hogy mit csinálnak bakáim. Hogy mit fogok látni és tapasztalni, azt már előre tudom, hisz nem ez az első vasárnap délután, melyet a front mögött töltök. Egyik nap olyan itt, mint a másik; változatosság jóformán semmi sincs.

Vasárnap nincs kirukkolás. D. e. templomba megy a katolikus legénység, d. u. teljes pihenő. Ugy két óra körül megindulok a legénységi lakások felé . . . A régi kép . . . Az egyik fa árnyékában két kiterített pokróc körül ül a jól ismert, javithatatlan kártya kompánia. Huszonegyeznek! Egy sapka a

«kassza», az öreg, 47 éves Drahos bácsi a «bankár». Szájában a pipa, mely nélkül el sem lehet képzelni, kezében az ócska zsiros «harminckét levelű biblia», amely biz nagyon ragad már, de hát annyi baj legyen! Ha másról nem is, de a bajuszáról biztosan megtudhatja az ember, hogy ma ünnep van: oly hegyesre pödörte, hogy még! . . . Most oszt az öreg . . . Nehezen megy avval az «avit kártyával» s bizony sokszor meg kell nyálazni a jobb kéz hüvelykujját. Először kap Drahos bá' puszi pajtása, az öreg Hős. Tízest kapott s erre érdemes «bankot» mondani! Rettenetes lassán «gubiz az öreg!» A vén Drahos ravasz «mustrája». «Adok még egyet . . . A tizesre király jött, tizennégyre csak nem lehet megállni?» «Aggyon hát ke' még egyet.» «Adok én akár még ötöt is.» Közbe bejön a Hősnek a piros ász. «Troppa!» s ezzel fizet is már a kajánul vigyorgó Drahosnak. Hátra van még három ellenfél: a harcsabajsú Romsics, a fiatal, huszéves Erdődi no' meg Pákozdi, a század «hornistája» (kürtöse.) Az öreg Romsics kilencesre egy hatost üt s bejön neki a tizes. «Reszta!» Erdődinek rossz lapja van: király. Erre nem lehet ütni, ez csak «blatt.» Még egy király. «No, most öt vas.» Jön egy folsó. «Erre már föl köll üni! Öne ász — bank!» Az öreg Drahos esendesen mosolyog: «Nesze, koma; ha kő még egy, hát csak szójal.» Lázás figyelemmel «guberál» Erdődi . . . király jött! Nem baj, próba szerencse. «Reszta!» Az öreg Drahos «nyiltan» játszik: nyolcas, hetes . . . «Tizenöt. Erre nem lehet megállni . . . Kilences. Troppa!» Erdődi hangosan fölnevet. A «bankot» fölrobbantották, pedig neki csak tizenötje volt. «Ez mögér egy «puzicsány» cipit.» Jó öreg hármás pipadohányból pödör egyet, mert hát Istenem cigaretta dohányt nem faszolunk s szini csak köll valamit.

De menjünk tovább . . .

A konyha már javában főzi a vacsorát. Oda megyek. A «főszakács» keményen elébem áll: «Hadnagy urnak jelentöm alássan, kávé mög puliszka a vacsora!» Megkóstolom, mindakettő izletes. Szereti is a baka, csak a száraz zöldséggel elkészített savanyu krumpelit utálja. Bizony nagyon rossz ez a «majomfogó.» Ezzel szoktuk ragasztani a lőtéren a céltáblákat . . .

Távolabb néhány baka tisztogatja a fegyvert a többiek rózsaszínű lapocskákra irnak girbe-görbe öreg betűket: «Kelt levelem az Urnak . . . Jól érzem magamat s nagyon szeretnék már látni . . . Egyszerű, szívhez szóló szavak . . . !

A falu végén áll egy baka, nyugat felé néz . . . Ott, arra, a kopár, sziklás hegyen túl dörögnek az éretorku szörnyetegek, arat a halál, onnan jön a vézes moraj, ott kízd a sok «földi», sógor, jóbarát, testvér, oda megyünk mi is nemsokára . . . Ott csak mi vagyunk, hűséges, lovagias magyarok. Alföldi gyerekek mászák a halál szikláját; magyar szó hallatszik, élő magyar páncél feszül az Adriai tenger kéklő hullámaltól a tiroli bércokig! . . . Megfordul a baka . . . Észak-kelet . . . Mély sóhaj tör elő a férfi kebelből. A piszkos ruha alatt érző szív dobog . . . Arra van egy ismerős kis fehér ház, ott van a szeretett hitves, a kékszemű gyermek, aggódó szülő, testvér, rokon, arra felé van egy kis barna . . . Istenem de messze folydogál a Szőke Tisza, csendes Sugovica . . . Két igaz gyönszem pereg végig a marcona, barna arcon . . . Ott a véz, itt a remény . . . Vajon lesz e még egyszer ünnep a világon?

Aikonyodik . . . A kőrtös takarodó: fuj, csendes, kihalt a falu, csak az örök nehéz, szeges bakancsai kopognak az idegen, rideg sziklákon . . . Holnap ismét munka.

Ime a mi vasárnap délutánunk. Ugyebár szebb napok is voltak valaha, kedves Tanár Ur? De nem baj! Mi majd czerszeresen élvezük és megbecsüljük a békét, ha majd a szülői házban pihenhetünk ismét! . . .

Vajjon eljön-e valaha az a boldog idő? . . . Szeretettel üdvözlí igaz hive Schillinger hdgy.

Adakozzunk a bajai rokantaknak, hadiárváknak és a hadbavonultak szegény családtagjainak. Adományokat elfogad a polgármesteri hivatal.

HIREK.

— **Értesítés.** Értesítjük a légszesz-fogyasztó közönséget, hogy a légszeszszolgáltatást f. hó 29-én szén hiánya miatt bizonytalan időre előreláthatólag teljesen be kell szüntetnünk. A szén beszerzése a légszeszgyár vezetőségének minden igyekezete dacára úgy a folyó, mint a mult hóban lehetetlen volt és a meglevő tartalékkészletek is teljesen elfogytak. Kérjük a közönséget, hogy a vezeték elzárásáról vett értesítés után a gázcsapokat gondosan elzárni és azok nyitogatásától saját érdekében is tartózkodni sziveskedjék, mert az ezuton a csőhálózatba került levegő a légszeszszel összekeveredve könnyen robbanást okozhat. Tisztelettel, a Légszeszgyár Vezetősége.

— **Egy magyar város pusztulása.** Gyöngyös a szép kis hevesi város e héten a tüztől csaknem teljesen elpusztult. Másiként a vizsgálat megállapította, hogy a nagy katasztrófa főoka a gyöngyösi nagy vízhiány volt. A vi rázó kis városkában kevés volt a kut s víz hiányában a tűz oltásáról nem lehetett megfelelően gondoskodni. Kétségbe kell esnünk, ha a gyöngyösi katasztrófára gondolunk, mert nálunk a külvárosrészekben sajnos még mindig kevés a kut. Feltűnő a kut hiány a homok-városrészekben, ahol a mult szombaton éjjel tűz támadt és azt lokalizálni gyorsan azért nem lehetett, mert az utcában nem volt víz. A tüzoltóknak a másik utcára levő közös kutról kellett a vizet lajtban odaszállítani. Érthető tehát, hogy ily körülményes vízszállítás miatt a ház teljesen leégett. Gyöngyös példáján okulva — egy bizottságot kellene kiküldeni — különösen a külvárosrészekben levő kutak megvizsgálására és aztán sürgősen hozzá kéne látni a kutak kitisztításához. A város kutait kijavítani és ahol annak szüksége mutatkozik még mai nehéz viszonyok mellett is új kutakat kell ásatni.

— **Bélyeg Károly király arcképével.** A Ferenc József uralkodó arcképével ellátott 15, 20, 25 és 30 filléres bélyegeket, továbbá levelezőlapokat ezentul Károly király arcképével fogják forgalomba hozni. A királyt profilált mutató mellképe tábornagyi egyenruhában van.

— **Német diákok szünidei elhelyezése.** A létünkért folytatott közös harcokban élelmezési nélkülözésekkel küzdő német nép nélkülözéseinek enyhítése érdekében egy lelkes mozgalom indult meg, hogy a magyar városok és községek jobbmódu családjai az iskolai szünidők idejére, díjazásra való igény nélkül egy-egy németországi középiskolai tanulót vegyenek ellátásra magukhoz. A hű szövetségárs iránt érzett ragaszkodásunknak adunk kifejezést azáltal is, ha városunk jobbmódu közönsége közül azok, akik azt tehetik, egy-egy német tanulódiaót szünidei ingyenes ellátásra magukhoz vennének és ezáltal nemcsak a német nemzet fiatalágának, hanem egyben városunk hírnevének is szolgálatot tennének.

— **Van cukor.** A cukor, melyet a város lakossága már két hónap óta nélkülözött, végre szombaton reggel megérkezett. Ezuttal sem kaphatja meg a közönség a kéthavi szükségletet, mert két vagon helyett csak egy vaggonnal volt kegyes küldeni a cukorgyár, jelezvén azonban azt, hogy a másik vagon cukrot már a napokban fel fogja adni. Különös, hogy a bajaiak cukorszállításánál mindig a vagonhiányra történik hivatkozás, mégis a kereskedők állandóan vaggonárukat kapnak, sőt a mult héten, mint ismeretes, a cukorka árusok is fél vagon cukrot kaptak. A most kiosztásra kerül cukorral a közönség nincs megelégedve, mert az igen nedves állapotban érkezett.

— **Talált takarékpénztári betétkönyveske.** Két ügyes diák ma délelőtt egy elveszett kölcsönsegélyző egyleti könyvecskét szolgáltatott be a rendőrkapitánysághoz. A könyveske száma 58 és Balázs Károly nevére van kiállítva. A tulajdonos átveheti a rendőrségnél.

— **Hadifogoly ujság.** Rövidebb idő óta egy orosz nyelvű hadifogoly ujság jelenik meg Bécsben I. Georg Cochlatz 3 sz. alatt, melynek »Nedjelja« címe.

— **Hirtelen halál.** Vida Ilona 39 éves római. kath. vallású hajadon pénteken este egy barátjánál kiment a vasuti pályaudvarra levelet feladni. Ezután visszafelé indult és a vasuti kert melletti uton hirtelen rosszul lett és összeesett. A vasutállomásnál szolgálatot teljesítő csendőrrör intézkedésére beszállították a városi közkórházba, ahol azonnal ápolás alá vették, de már megmenteni nem lehetett. Az orvosi vélemény szerint Vida Ilona — aki már régóta szivbajos volt — szivszélhűdés következtében este 11 órakor meghalt.

— **Az Anker élet- és járadék biztosító társaság Wienben 1917. május 18-ántartotta meg gróf Prokesch Osten Antal elnökle alatt közgyűlését.** A lefolyt üzletévben 4451 kötvény állított ki 32460.730 korona 42 f tökérről és 231301 korona 42 fillér járadékról. A bevételek díjakban és kamatokban a számadási évben 38057.285 korona 12 fillért tettek ki, a legmagasabb összeget a társaság fennállása óta. Az összes vagyon 249.692.994 korona 94 fillér. Az évi felesleg az egyes nyereségosztalék-kategóriák üzemszámlájának beszámításával 3649.638 korona 54 fillért tesz ki, ebből a halálesetre nyereségrészesüléssel biztosítottak javára 2.300.928 korona 35 fillér esik. A részvényesek 480.000 koronát kapnak. (részvényenkint 240 koronát, mint a mult évben) az árfolyamkülönbözeti alapba 500000 korona utaltatik át. Az igazgatótanácsba dr. báró Fuchs Viktor ismét megválasztatott.

— **A Pesti Napló a legtökéletesebb hírszolgálatot nyújtja a közönségnek.** Külön tudósítói minden semleges országból érdekes és hiteles értesítéseket küldenek a háboru eseményeiről. A szövetséges államok minden nagy városából eredeti és megbízható értesüléseket szerez. A harctérekéről és a sajtóhadiszállásról több kiküldöt tudósítója küldi a legfrisseb híreket. Állandó rovatai, az asszonyoknak és a gyermekeknek írott tanulságos és érdekes cikkek, riportok érdekes és bőséges napihír rovat, és a napi kérdéseket megvitató sok értékes írás teszik nélkülözhetetlenné és népszerűvé a Pesti Naplót. Album ajándéka páratlanul áll a hirlapkiadás történetében. Előfizetési ára negyedévre 8 kor. Kérjen mutatványszámot a Pesti Nagló kiadóhivatalától, Budapest VI., Vilmos Császár-ut 56.

Főmunkatárs:

BOGOVICS BÉLA.

Számtalanszor bevált

MATTONI FÉLE

GISSHÜBLER

Magyarországi Ágyúgyár

SAVANYUVIZ

A nagy tisztító

húgyhomoknál és hólyaghurutnál, mint a húgysavat megkötő szer.

Csuz, köszvényben

belső bajokban szenvedők évszázadok óta bevált rádiumos gyógyító fűrdője

LIPIK (Szlavonia) 64° C

Háboruban is télen-nyáron üzemben.

Fürdővel egyesített gyógypezniók. Prospektust kívánatra küld a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG. Radioakt., alkalik., sós, jód, hőforrások. **ISZAPKEZELÉS.**

Madách Imre utca 23. számú Schubert-féle

HÁZ

mely áll egy bolthelyiségből, 1 utcai és 7 udvari szobából 3 konyhából, megfelelő mellékhelelyiségekből pincével nagy kerttel azonnal eladó. Értekezhetni Baja város gyámi hivatalánál, Tinusz Antal gyámnál és Özv. Schubert Rezsőnél. . . .

HIRDETÉSEK

FELVETETNEK LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN

Bebizonyosodott, hogy egyedül a

„DOB”

jegyű gyártmány

pótolja a szappant.

Illatos! Kemény! Habzó!

Simulékony!

Egyhatodikilós darabok.

Agitációs csomag tíz K. előleges beküldése ellenében 5 kg. súlyban bárhova bérmentve. Viszonteláru-itóknak 250 darabos 50 kilós láda excl. láda ab raktárunk 50 korona, tehát

darabja **husz** fillér.

10 láda vételénél 10% árurabatt. 250 darabot 64— koronáért bárhova postán bérmentve küldünk.

BARDÓCZ és TÁRSA

Budapest, V., Balaton-utca 12.

Megyei egyedüri elosztók kerestetnek.

CSINOS KIVITELŰ NÉV-
JEGYEK RENDELHETŐK
A KIADÓHIVATALBAN

BUZIÁSFÜRDŐ

Magyarország legrészletesebb, szénsavas, sós, vasas, radioactiv forrásai. Moor-fürdők. Hődegvizgyógyomód. -- Elsőrangú

SZIVGYÓGYFÜRDŐ

Term. szénsavas sós radioactiv fürdők.

NŐI BAJOKNÁL.

Hólyagbaj, vesebajok, köszvény, csusz és -: idegbántalmaknál. :-

SZIVBAJOKNÁL.

Bilientyűhibák, szivizom gyengesége, érelmeszesedés, ideges szivbajok.

Háboru okozta utóbajoknál.

Lőtt vagy szurt sebek után fellépett húdéseknél, izületi bajoknál gyengeségnél állapotoknál. :-: Ióókura, Zanderintézet, Röntgen és körvegyészeti laboratorium.

Fürdőidény: május-október.

Kifogástalan ellátásról gondoskodva van.

Hivatalos fürdőorvos:

Mahler Gyula dr.

Buziáson fürdőorvosi gyakorlatot folytatnak Blasini J. dr., Porutiu R. dr., Schopf J. dr., Sugár R. dr., Glass R. dr. urak. Részletes prospektussal szolgál: Muschong Buziás gyógyfürdőjének igazgatósága.

Eredeti svéd gyártmányu

VIKING aratógépeket,

kaszáló, maroktrákó és kévekövetőgépeket szállít a

Magyar Általános gépgyár Rt. Bpest,

VI., Váci-ut 141. ☎ Telefon 45 15.

Sürg-cím: Magomobil Nagy tartalék rész raktár.

Eladó

ház kerttel együtt, mely áll 3 lakásból, cselédház, kocsiszinből, 757 négyszögöl. Szent Antal utca 65. szám - Bövebhet Sárközy József Bpest I. Mátray-u. 3-7. sz.

Alapított 1873-ban.

Stiller József

és kir. kizárólagosan szabadalmazott jég-szekrény gyára csakis o o o o o o

Budapest, VII., Kazinczy-utca 6/b. sz.

Ajánlja kitűnő gyártmányait mindennemű jég-szekrényekben, sörkimérő készülékekben, fagyalt-reservoároknak, borkimérő asztalokban stb. o o o Jutányos gyári árak!!!!

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

Emeleti lakás kiadó

a Bajai Takarékpénztár főtéri bérházában.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget arról értesíteni, hogy BUDAPESTEN

butor engros

tületet nyitottam. Ennek folytán módomban van bajai butorüzletemet (Attila-utca 8.) a legjobb minőségű és legizlesebb kivitelű műbutorokkal állandóan felfrissíteni. Tekintettel arra, hogy butoraim nem gyári készítmények, hanem kizárólag elsőrendű műasztalosokkal dolgoztatok, a butorok tartós és kiváló minőségűek. Butortermeimben megtekinthetők előkelő ízlésű **hálószobák** minden színben, fantasztikus toalettekkel. **Ebédők** modern és antik styben. **Urtiszobák, szalonok vitrinek** stb. stb. Kérem a t. közönséget butortermeimbe elfáradni, hogy meggyőződjék, miszerint ilyen dus és választékos raktár mellett ma már felesleges elegáns lakberendezésért Wienbe és Budapestre utazni. — Kiváló tisztelettel

Haas Miksa butornagykereskedő

BUDAPEST

BAJA

Iroda: IX., Soroksári-ut 38. szám.

Attila-utca 1. szám. Saját ház.

Raktárak: Gólya-utca 43. Tompa-utca 12. sz.

58 millió

kerül a sorsolási terv szerint kisorsolásra.

Minden résztvevő 525 sorsjegyszámmal

82 huzáson játszik.

Belépésre való felhívás.

525 drb. sorsjegy és 100 drb. 4%-os adómentes koronajáradékkötvény megszerzése és a vonakozó sorsjátéka való részvételre mindössze 100 tag számára 46 havi 10 koronás befizetés mellett sorsjegy- és járadéktársaságot alakítottunk.

Szerencse kockázat nélkül!

Az első 10 K befizetése után kiszolgáltatjuk az 525 drb. különféle sorsjegyről és 100 drb. állami járadékkötvényről szóló tagsági részjegyet, amikor is a tag rögtön évi 19 huzáson a társulat tartama alatt 82 huzáson vesz részt. A nyercemények és kamatok kifizetése után a sorsjegyek és állampapírok a tagok között részarányosan árfolyam szerint szétosztanak úgy, hogy fenti kombinációnk tényleg kockázat nélküli játékot illetve szerencsét jelent. Az elosztásra kerülő társulati vagyon:

50 konvertált jelz. sorsjegyből	250 Erzsébet sanatórium sorsjegy
50 Hazai takarékp. sorsjegyből,	50 jelzalog nyerceményjegyből,
50 Józsv. sorsjegyből,	25 osztrák földhitei nyerceményjegyből
50 Bazilika sorsjegyből,	100 adómentes állami járadékból

és folyó kamatokból fog állani.

Egy tag egyszerre több részjegyet is jegyezhet. A befizetés portómentesen történik. Sorsolási jegyzéket ügyfeleinknek állandóan küldünk. Minden sorsjegy kivétel nélkül legalább egy pénzbeli nyerceménnyel feltétlenül ki lesz huzva. Huzások havonta. Főnyercemények összege: K 400 000, 250 000, 200 000 stb.

MAGYAR KERESKEDELMI MECUR R.-T.

bank és váltóüzlet BUDAPEST, Andrassy-ut 57/3. sz.